

Alan Žepca direktor je i suvlasnik obrazovne tvrtke WIFI. Predsjednik je Udruge malih i srednjih poduzetnika RH i voditelj radne skupine u pregovorima RH s EU za poglavlje Industrijske politike i poduzetništva.

Poduzetnik i menadžer, 2002. godine dobitnik nagrade CROMAe za najboljeg mladog menadžera. Diplomirani je ekonomist, a MBA titulu stekao je na poslovnoj školi Bled.

Posebno ističe obrazovanje na Školi za osobni i organizacijski razvoj dr. Roberta Durasa u Puli.

Članak: Politika globalizacije, Kofi Annan Komentar Alana Žepca

Ovaj govor Kofi Annana govori o trendovima globalizacije te o pozitivnim i negativnim posljedicama onoga što globalizacija nosi sa sobom. Temu obrađuje sa aspekta političkog i gospodarskog liderstva. Govor je održao 1998. godine i započeo ga slijedećom rečenicom: "Obraćam vam se u vrijeme globalnog previranja, gospodarske krize, političkog izazova, i sukoba po cijelom svijetu." Nastavio je sa tezama kako globalizacija i njen gospodarski utjecaj na ekonomsku snagu države ne mogu same od sebe stvoriti demokratsko okruženje. Demokracija nije, kako Annan kaže, nagrada za gospodarski napredak nego preduvjet tom napretku. Naravno, u cijelom govoru spominje i ulogu Ujedinjenih naroda u tom trendu.

Ono što se meni pojavilo kao glavno pitanje nakon pročitano govora jest:

1. Što je pozitivno globalizacija donijela od 1998. g. do danas?
2. Jesu li najsiromašnije zemlje svijeta od tada barem malo napredovale?
3. Jesu li se smanjile razlike između ekstremno bogatih i siromašnih?
4. Je li demokracija danas prisutnija u svijetu nego 1998. g.?

Tada smo imali Bosnu i Ruandu, danas imamo Irak i Afganistan. Tada nismo ni sanjali o terorizmu kakav danas postoji u svijetu. Siromašne su zemlje sve siromašnije. Totalitarnih sustava je u svijetu sve više. Ekonomska moć je sve centraliziranija. Dakle, o kakvom to političkom i gospodarskom liderstvu govorimo?

Tko su lideri koji nas vode u mirnu i harmoničnu budućnost punu blagostanja za cijeli ljudski rod? Možemo početi sa imenom lidera najjače države na svijetu: **George Bushom**, pa našim susjedom bivšim premjerom Italije **Silviom Berlusconiem**, pa nastaviti sa čitavom plejadom totalitaraca koji upravljaju državom kao da se igraju na računalu. Ako potražimo gospodarske lidere današnjice, na žalost, nećemo naći mnogo ljudi. Zašto je tako? Jednostavno zato jer ih nema mnogo.

Gotovo kompletan posao u tzv. "media buying" segmentu (govorim o stotinama milijardi dolara) sveden je na dvoje, troje pojedinaca; računalni programi na čelu s *Microsoftom* u rukama su jednog čovjeka; industrije čelika i nafte nalaze se u rukama globalnih igrača, i tako dalje. Gledamo li globalizaciju s tog aspekta, politički i gospodarski svijet većinom vodi šačica pojedinaca upitnih moralnih, intelektualnih i etičkih karakteristika.

Annanova konstatacija da su protureakcije na globalizam pojačani nacionalizam, kreiranje snažnih nacionalnih vladara tzv. "prinčeva na bijelom konju" te populizam u političkim i gospodarskim odlukama vlada širom svijeta ima apsolutno smisla. Države slabije gospodarske moći na taj način traže ravnopravnost u odnosu na nadolazeće ekonomske predatore sa Zapada. Ovdje Annan vidi rješenja kroz utjecaj Ujedinjenih naroda na razvoj političke zrelosti, širenja demokratskih procesa i institucija te poticanja slobodne ekonomije ali uz istovremenu zaštitu najsiromašnijih slojeva društva. Jesu li Ujedinjeni narodi u tome uspjeli?

Sudeći prema rezultatima zadnjih 9 godina, nisu. Jedan od razloga za neuspjeh leži u liderima koji su produkt sustava što kontinuirano potiče isključivo rast bez obzira na utjecaj po okruženje u kojem se nalazi. No, ovo je sve negativna strana globalizacije.

Što je onda pozitivna strana i imali je uopće kada govorimo o globalizaciji? Autor **Peter Russell** piše i govori o novom vremenu, novoj revoluciji koja je već počela sa procesom globalizacije. To je revolucija uma. Globalnog uma. U prošlosti je ljudski rod prošao kroz dugo razdoblje bavljenja poljoprivredom. Krajem 19. stoljeća započelo je vrijeme industrijalizacije. Sredinom 70-ih godina prošlog stoljeća bili smo (barem jedan dio nas) svjedoci početka tehnološke revolucije. I sada 21. stoljeće započinje sa novom revolucijom. **Revolucijom uma.**

Svako novo razdoblje u našoj povijesti odvijalo se sve brže. To možemo lijepo vidjeti na primjeru razdoblja tehnološke i informacijske revolucije koja je nevjerojatno napredovala u zadnjih 15-ak godina. Kako će onda napredovati razvoj revolucije uma? Vjerojatno strelovito. U vremenu globalnog uma ljudi će razvijati zajedničke strategije preživljavanja, globalnu komunikacijsku mrežu (zar to nije već Internetom započelo!?), zajedničke moralne i etičke osnove, zajedničke istraživačke projekte (zar se to već ne događa!?), novu raspodjelu zemaljskog bogatstva itd. Novo vrijeme donijet će novu zrelost.

Lideri će voditi države i kompanije s višim ciljem koji podrazumijeva brigu o rezultatima kompanije ali i o njihovom utjecaju na zajednicu u cjelini. Ravnoteža koju će kompanije i države stvarati u svom okruženju bit će mjerilo uspjeha njihovih vođa. Vrijednosti će postati riječi kao što su **sklad, tolerancija, suradnja, povjerenje, zajednički razvoj, podržavanje, dijeljenje i mir.** Ujedinjavanje će dovesti do situacije gdje će cijeli ljudski rod živjeti u jednoj zajednici.

To je ujedinjavanje već započelo. Sjedinjene američke države, Europska unija, Ujedinjeni Arapski Emirati, upravo se stvara ideja Sjedinjenih afričkih zemalja... Zajedničke životne zajednice svima donose boljitak i drugu vrstu kvalitete života. Je li na to Kofi Annan mislio kad je završavao svoj govor slijedećim riječima: *"U ovoj eri, naučili smo, također, svoje lekcije: demokracija je uvjet za istinski, dugogodišnji i jednak napredak; nagrade globalizacije moraju se vidjeti ne samo u središtu nego i na marginama; i bez slobodnih, legitimnih i demokratskih politika, niti jedan stupanj napretka neće zadovoljiti ljudske potrebe niti garantirati trajan mir čak ni u vrijeme globalizacije."*

Riječi kao što su "istinski i jednak napredak", "trajan mir", "slobodne, legitimne i demokratske politike", "nagrade središtu ali i marginama" samo na drugi način govore o novoj eri. Prema tome, vrijeme je i da Ujedinjeni narodi promijene način funkcioniranja, način odlučivanja, način financiranja i način utjecaja kako bi u slijedećih 9 godina ostvarili nešto o čemu je njihov glavni tajnik prije 9 godina govorio. Zvuči li sve ovo kao utopija? Možda. U svakom slučaju dobar dio nas biti će svjedok **nastanka novog doba.**